

לצים
למשנה
מבית היוצר של
סולמות

השופכי הנעלים

חוברת לימוד מסכת ראש השנה

בשיתוף: **משניות**
משנה נאה בהנאה

אל הלומדים

החוברת שלפניכם מלווה את סדרת הקיץ "השופר הנעלם".
נלמד יחד משניות ממסכת ראש השנה
לצד הלכות נוספות הנוגעות לימי הקיץ.

החוברת בנויה לארבעה שבועות של לימוד,
חמישה מפגשים בכל שבוע.

יחידה 1

פרק א משנה א - ארבעה ראשי שנים

**בְּאֶחָד בְּנִיסָן –
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַלְכִים וְלַרְגָּלִים.**

לְמַלְכִים – שנות המלכות של מלכי ישראל מתחילות
באחד בניסן (לדוגמה, אם מלך התחיל למלוך בחודש
כסלו, עד חודש ניסן זוהי שנת מלכותו הראשונה,
ומראש חודש ניסן מתחילה שנת מלכותו השנייה).

וְלַרְגָּלִים – הראשון מבין שלושת הרגלים הוא פסח,
שחל בחודש ניסן.

**בְּאֶחָד בְּאֵלוּל –
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה.
רְבִי אֶלְעָזָר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמְרִים:
בְּאֶחָד בְּתִשְׂרִי.**

לְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה – מצווה להקריב עשירית מהבקר
והצאן שנולדו לאדם בכל שנה ולאכול את הבשר
בירושלים בטהרה (בימינו אין מפרישים מעשר בהמה).
אין להפריש מבהמות שנולדו בשנת מעשר אחת על
בהמות שנולדו בשנת מעשר אחרת.

**בְּאֶחָד בְּתִשְׂרִי -
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְשָׁנִים וְלְשִׁמְטֵין
וְלַיּוֹבְלוֹת,
לְנִטְיַעָה וְלִירְקוֹת.**

לְשָׁנִים – מניין השנים כפי שמונים בימינו.
וְלְשִׁמְטֵין וְלַיּוֹבְלוֹת – איסורי עבודת האדמה בשנת
השמיטה והיובל מתחילים מהתורה בא' בתשרי
(ומדברי חכמים יש "תוספת שביעית" וחלק מהאיסורים
מתחילים לפני כן).

לְנִטְיַעָה – א' בתשרי הוא היום הקובע לחישוב שנות
הערלה של עץ צעיר. עץ שניטע באדמה ונקלט לפחות
חודש לפני א' בתשרי, ייחשב בא' בתשרי כעץ שמלאה
לו שנה שלמה.

וְלִירְקוֹת – היום הקובע לאיזו שנה הירקות שייכים הוא
א' בתשרי: ירקות שנלקטו לפני א' בתשרי שייכים לשנה
הקודמת, וירקות שנלקטו לאחר א' בתשרי שייכים
לשנה הבאה אפילו אם הבשילו לפני א' בתשרי.

**בְּאֶחָד בְּשֻׁבַט –
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאֵילָן, כְּדַבְּרֵי
בֵּית שְׁמַאי.
בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים: בְּחֻמְשָׁה
עָשָׂר בּוּ.**

לְאֵילָן – פירות שחנטו לפני ראש השנה לאילן שייכים
לשנה הקודמת ופירות שחנטו אחריו שייכים לשנה
הבאה.

מבוך ראשי שנים

כל חודש מוביל לראש שנה אחר, אבל לאיזה?
עזרו לכל חודש למצוא את דרכו אל ראש השנה הנכון!

א' בניסן

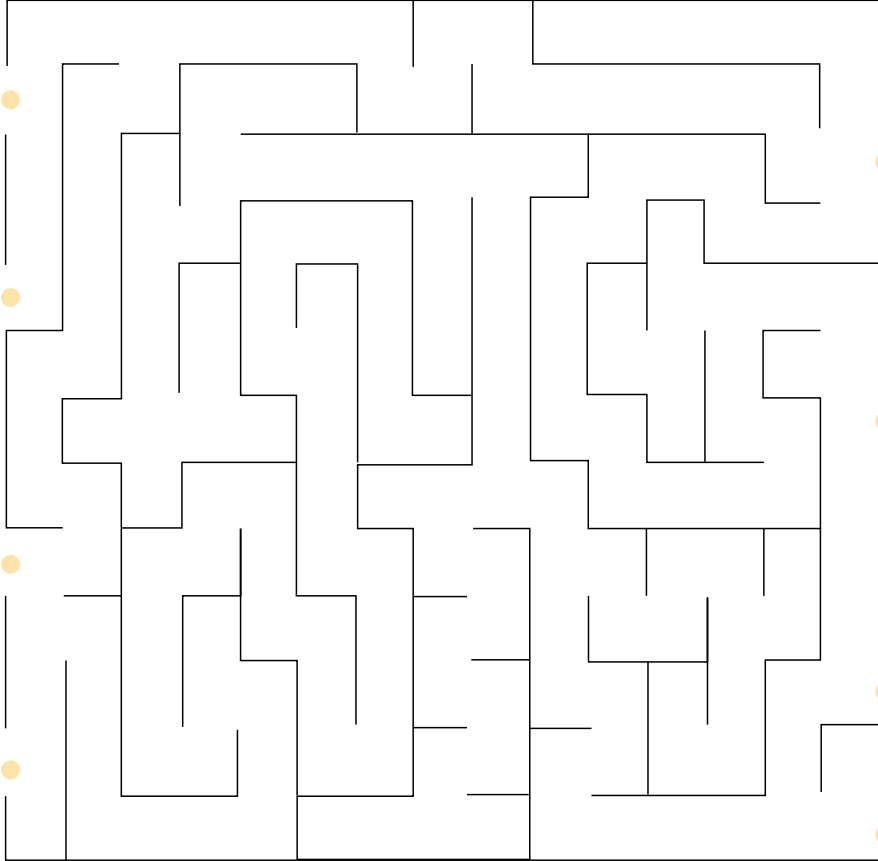
א' באלול

א' בתשרי

ט"ו בשבט

ראש השנה
למעשר בהמה

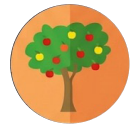

ראש השנה לשנים
לשמיטה ויובל

ראש למלכים
ולרגלים

ראש השנה
לאילן

שְׁנֵי יָמֵי רֵאשׁ הַשָּׁנָה

א. היום הראשון בחדש השביעי (תשרי) הוא יום טוב ואסור לעשות בו מלאכת עבודה. וכן הוא יום תרועה – מצוה לתקע בו בשופר.

ב. חכמים למדו אותנו שא' בתשרי הוא גם ראש השנה (משנה ראש השנה א, א): וכן הוא גם יום דין (שם, ב).

ג. מהתורה - רק יום א' בתשרי הוא ראש השנה, ומדברי חכמים - גם יום ב' בתשרי הוא ראש השנה, ולכן אסור מדברי חכמים לעשות בו מלאכת עבודה ומצוה לתקע בו בשופר.

ד. מפיון שהיום השני של ראש השנה הוא רק מדברי חכמים, אסור להכין את צרכי היום השני של ראש השנה במהלך היום הראשון שהוא מהתורה, ואכלו לערף את השלחן אסור, וכל שכן שאסור לבשל או לחמם אכל.

לכן, בסוף היום הראשון של ראש השנה יש להמתין לצאת הכוכבים, ורק אז להתחיל בהכנות לסעודת הלילה השני.

ה. גם בקדוש של הלילה השני של ראש השנה מברכים "שהחיינו". נהגו להביא לשלחן פרי חדש או ללבש בגד חדש שגם עליהם תחול ברכת "שהחיינו", אך גם מי שאין לו פרי חדש או בגד חדש יברך "שהחיינו".

סולמות
יהדות • חינוך • חוויה

סרקו את הברקוד:
לאתר רצים למשנה